

METODIKA

K NAUČNÉ STEZCE „VODNÍ STEZKA KOLEM VESELÁKU“

Vzdělávací záměry

seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu

vytváření elementárního povědomí o širším přírodním prostředí

vytvoření povědomí o ochraně přírody

získávání poznatků o toku vody

rozvoj tvořivého sebevyjádření

Specifické vzdělávací cíle

znát, kde všude v domácnosti a v přírodě najdeme vodu

vědět, k čemu vodu potřebujeme

uvědomovat si důležitost vody

mít základní informace o koloběhu vody v přírodě

využívat smyslového vnímání

znát, jak chránit vodu před znečištěním, neplýtvat s ní

vědět, kteří živočichové žijí ve vodě (opakování)

umět vyjádřit své pocity

ZASTAVENÍ Č. 1 – VESELSKÝ RYBNÍK

AKTIVITY:

1. **TAJENKA** skrývající název rybníka - vpravo na panelu jsou pod čísly názvy jednotlivých částí rybníka: 1. Hráz 2. Přítok 3. Stavidlo 4. Ptačí pozorovatelna 5. Vodník 6. Mokřad 7. Výložiště. Na mapě rybníka děti zkouší najít tato místa podle reálné polohy a přiřazená písmena pak hledají na kostkách, čímž jim vyjde tajenka. Dále písmena skrývají jména tří vodních živočichů na panelu. U dětí předškolního věku s hádáním reálných míst pomáhá učitelka
2. **KŘÍŽOVKA** skrývající lesní zvíře či vodní aktivitu – děti spolu s učitelkou doplňují slova do křížovky podle obrázků
3. **OBRÁZKOVÉ ČTENÍ** – děti si společně s učitelkou „čtou“ podle obrázků příběh s vodní tematikou
4. **HÁDANKY OD RYBNÍKA** – děti hádají jednoduché hádanky z vodní říše
5. **VODNÍ MLÝNEK** – děti vytvoří řetěz a podáváním si vody v kyblíku naplňují nádobu na vodu na panelu, vytažením zátky rozpohybují mlýnek a jeho pohyb udržují stálým doplňováním vody – SD. Jednodušší varianta je, že si každé dítě vezme kelímek a společně naplňují nádobu mlýnku a udržují jej tak v činnosti

Pomůcky:

- křížovka s fólií a tužkou – aktivita 2.
- zalaminovaný příběh – aktivita 3.
- hádanky na kartách – aktivita 4.
- kelímky, kyblíky na vodu – aktivita 5.

Samá voda

*Na počátku – kapička,
z kapky říčka maličká,
a když říčka s řekou splyne,
přidají se další, jiné
vody ze všech stran,
a z kapky je – oceán.*

*Ted' si natočíme vodu
třeba z vodovodu.
Jako dříve u studánky
naplníme si dva džbánky.
Kéž jí máme vždycky dost
na zdraví i pro radost!*

O KAPIČCE.

V MALÉ UPROSTŘED BYDLELA
JEDNA . CHTĚLA POZNAT VÍC NEŽ JEN
SVOJI , A PROTO SE VYDALA NA SE
SPOUSTOU DALŠÍCH   . PLAVALA V
, KTERÝ BYL NEJDŘÍVE MALINKÝ, PAK
SE K NĚMU PŘIDALY DALŠÍ
A SPOLEČNĚ Z NICH BYL VELKÝ POTOK, A
POTOM ŘÍČKA A . SE ROZHLIŽELA
KOLEM SEBE. VIDĚLA A ,
NA LOUCE ZAHLÉDLA A U MĚSTA
, KTERÉ SE ŠLY KOUPAT. Z ŘEKY SE
 NÁHLE DOSTALA DO VELKÉ VODNÍ
NÁDRŽE, DO . TADY UŽ NEPLAVALA
TAK RYCHLE JAKO V ŘECE, JEN SE MÍRNĚ
POHUPOVALA PO A OBČAS
VYŠPLOUCHLA NA BŘEH MEZI RÁKOSÍ.

JEDNOHO DNE DOPLULA AŽ K ČISTIČCE
VODY. TAM TO S NÍ ŠPLOUCHALO A HÁZELO,
PROBÍHALA RŮZNÝMI FILTRY, AŽ SE DOSTALA
DO A TÍM DOPLULA K JEDNÉ
 DOMŮ. SI PRÁVĚ ČISTILA A
NECHALA TĚCT VODU Z . “, ZASTAV
NÁS,” VOLALY   VODY. ALE JE
NESLYŠELA, A TAK SE   RYCHLE DOSTALY
DO ODPADU A DO KANÁLU. TAM SE VŠAK
NAŠÍ VŮBEC NELÍBILO, PROTOŽE TAM
BYLA SPOUSTA . RYCHLE SE SNAŽILA
DOSTAT PRYČ. PŘES ČISTIČKU DOPLULA
ZNOVA DO . TEN DEN ZROVNA SVÍTILO
 A VYTÁHLO NAHORU NA .
TAM SE SPOJILA S DALŠÍMI   A
VYTVOŘILA . PLUL DLOUHO PO
 A DÍVAL SE NA SVĚT POD SEBOU.

Příloha č. 1b

NAJEDNOU ZAČAL FOUKAT

SE POTRHAL A ZAČALY KLIDNĚ

PADAT K ZEMI. TAM ZALILY

ROSTLY NA , O KTEROU SE STARALY

ZE

A TAK PŘI SVÉ DLOUHÉ CESTĚ
DOPUTOVALA TAM, KDE JÍ BYLO TŘEBA.

Hádanka

(použita báseň Františka Hrubína)

Tahle holka modrooká
pořád sedí u potoka,
když si nohy trochu smočí,
sluníčko jí svítí z očí.

Uhodni hádanky

Bílé loďky uprostřed jezera
stojí nehnutě.

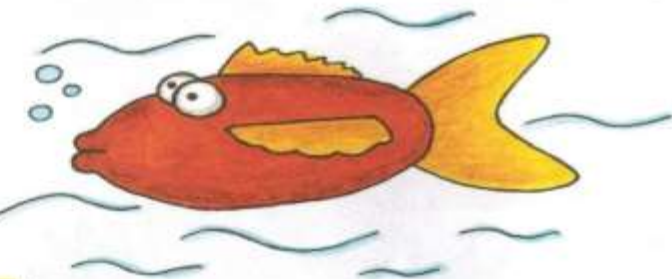
Tepřve když vzlétne některá,
poznáš.....

labutě

U rybníka

Ve vodě si tiše pluje,
ploutvičkami kormidluje.
Pusu špulí, snad se líbá?
Ptáte se kdo? Přece _____!

Ustavičné skákání
a hlasité kvákání?
Každý děd i bába
ví, že je to _____.

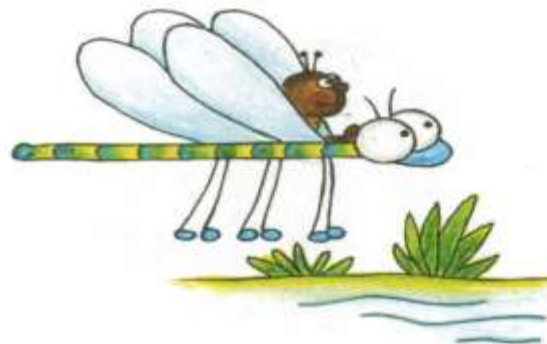
Místo džusu pijí krev,
píchnou nás i přes oděv.
Na vše živé doráží,
jsou to totiž _____.

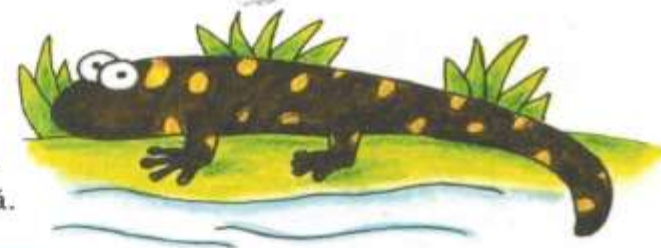
komáři ryba žába

Příloha č. 1d

Podobá se letadélku,
vozí broučky na křídélku.
Pozor, hrozí srážka –
letí další _____!

Ještěrce se podobá –
hlavu, nohy, ocas má.
U řeky či u potoka
skvrnitého najdeš _____.

Místo rukou klepeta
a je velký popleta –
chodí totiž naopak!
Ano, správně, je to _____.

rak vážka mloka

V lese žije ohromné množství rostlin a živočichů. Některé jste poznali v minulém pracovním listu, nyní se seznámíte s dalšími.

Kdo je kdo?

Na obrázcích vidíte 12 obyvatel lesa. Do každého řádku doplňovačky napište jméno jednoho z nich. Třináctého najdete v tajence.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

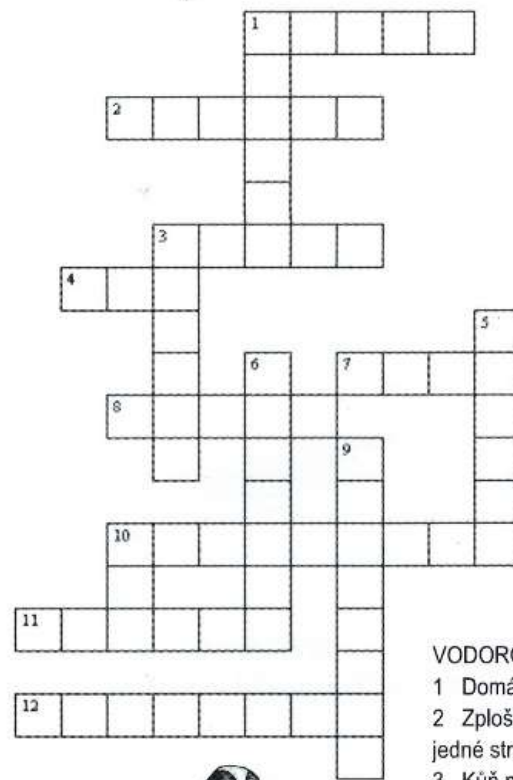
11.

12.

ĚTSKÉ STRÁNKY

ŽIVOČICHOVÉ OD PÍSMENA "P"

Zkuste doplnit všechna políčka v křížovce.

SVISLE:

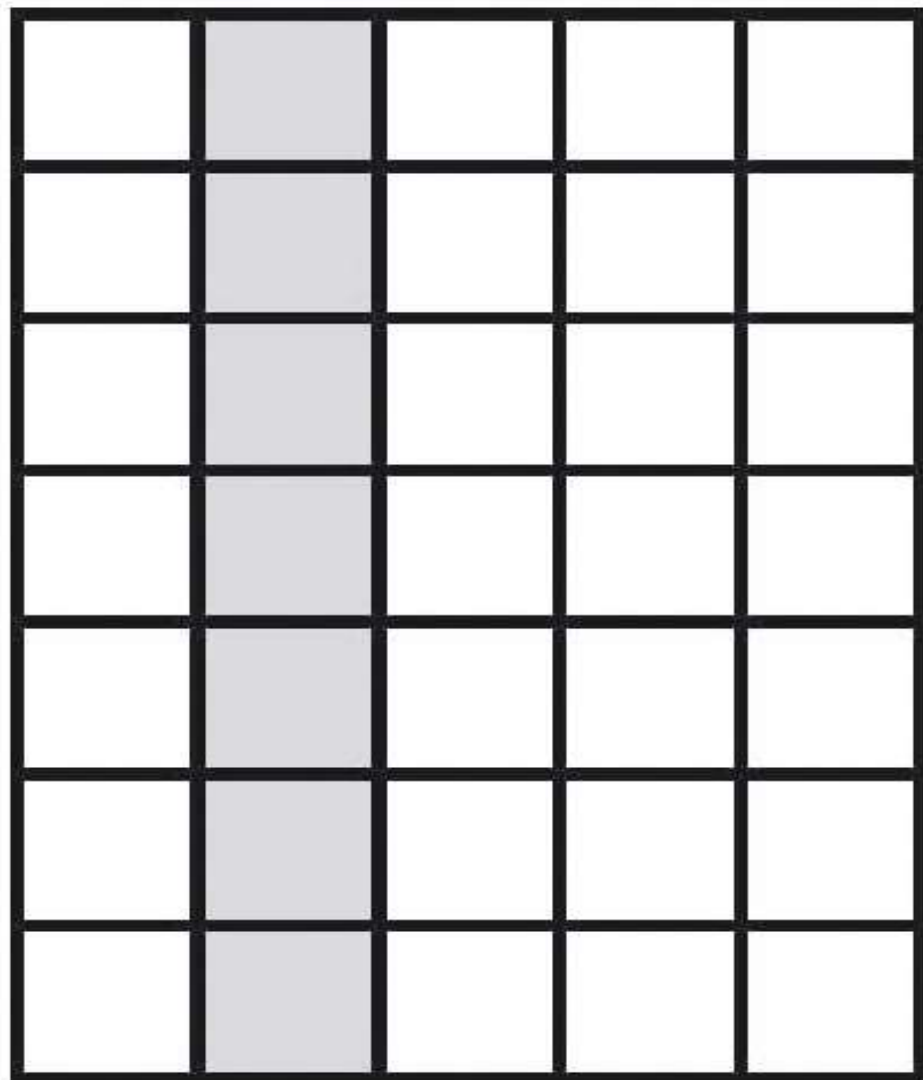
- 1 Velká myš, která žije v kanálech
- 3 Ryba, která žije v čisté vodě
- 5 členovec, který tká síť
- 6 Vodní ptáček s vakem pod zobákem
- 9 Pestře zbarvený ptáček
- 10 Ptáček s dlouhými ocasními perami

VODOROVNĚ:

- 1 Domácí zvíře se štětinami
- 2 Zploštělá mořská ryba, která má oči na jedné straně hlavy
- 3 Kůň malého věku
- 4 Nejlepší přítel člověka
- 7 Americká kočkovitá šelma
- 8 Larva žáby
- 10 Australský savec s plochým zobákem
- 11 řve jako (opice)
- 12 červ, který sají krev a dříve se používal v medicíně

Prázdninová křížovka

Příloha č. 1f

O prázdninách se tam nechodí

Zvíře, které mňouká

Mládě žáby

Zakrývá jeviště v divadle

Potřeba na smažení

Jméno zpěvačky Langerové

Malý otvor (např. pro klíč)

HOLKA MODROOKÁ

Holka modrooká, neseďávej u potoka,
holka modrooká, neseďávej tam.
V potoce je velká voda, vezme-li tě, bude škoda,
holka modrooká, neseďávej tam.

Holka modrooká, neseďávej u potoka,
holka modrooká, neseďávej tam.
V potoce se voda točí, podemele tvoje oči,
holka modrooká, neseďávej tam.

Holka modrooká, neseďávej u potoka,
holka modrooká, neseďávej tam.
V potoce je hastrmánek, zatahá tě za copánek,
holka modrooká, neseďávej tam.

LETĚLA HUSIČKA DIVOKÁ

1. Letěla husička divoká,
sedla si na naše vrata.
"Počkej, husičko divoká,
myslivec na tebe čeká!"

2. "Však já se myslivce nebojím,
já se mu podvěsti nedám,
já se mu do výše vynesu,
odletím mu zase jinam."

ŽÁBA LEZE DO BEZU

Hudba: Hanns Bartoň

lidová

The musical score is written on two staves. The first staff is in treble clef with a key signature of one flat (B-flat) and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes. The second staff is in treble clef with a key signature of one flat and a 2/4 time signature, providing a harmonic accompaniment with chords and a bass line. The lyrics are written below the notes.

Chords: C, F, C, G7, C

Lyrics: Žá - ba le - ze do be - zu, já tam za ní po - le - zu,
ku - dy o - na tu - dy já, až j i chyt - nu, bu - de má.

OBMĚNA TEXTU:

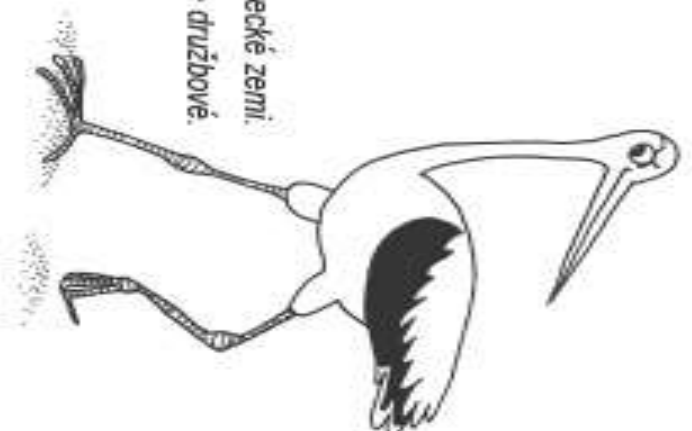
Žába leze do bezu, já tam za ní polezu,
kudy ona, tudy já, budeme tam oba dva.

Žába skáče po blátě, koupíme ji na gatě.
Na jaké, na jaké? Na zelené, strakaté.

Žába skáče z louže, po blátě se klouže.
Čáp si kráčí, velký pán, má zobáček dokořán.
Uteč, žabko milá, škoda by tě byla.

Žába kráče v černým potoce, syn se jí žení v turecké zemi.
A vy rybičky, buďte družičky, a vy kaprové, buďte družbové.

Žabčička zelená, z jara celá blažená.
Po travcičkách poskakuje, nožičky si protahuje.
Kvaky, kvaky, kvaky kvak, je to, žabky, je to tak.
Pode vsí se rybník svítí, je v něm plno žab,
kmotr čáp tam chodívává, na žabčičku sláp.
Komaří ji sádlí líli přímo do rány,
hledte, hledte, tady je ten kotník zlámaný.
Na trávu ji položili, hřej, sluníčko, hřej,
a tě žábě polámané teplý obklad dej.
Lupením ji zabalili, slunce dýchlo víc,
než sem kmotr čáp zas přišel, nebylo jí nic.

ZASTAVENÍ č. 2 – JAK ČLOVĚK HOSPODAŘÍ S VODOU V KRAJINĚ

AKTIVITY:

1. **PUTOVÁNÍ DEŠŤOVÝCH KAPIČEK** – děti si spolu s učitelkou ukazují, co se děje s kapičkami, které prší z mraků – na obrázku vlevo si ukážou, jak rychle kapky protečou krajinou, kde „chytrá hlava“ nepřemýšlí – z kapek není pro přírodu žádný velký užitek, naopak, ještě škodí. Člověk musí přemýšlet při změnách v přírodě – jak osazovat pole a čím, jak a kde kácet stromy, lesy, kde budovat přehrady atd. Na obrázku vpravo je vyobrazené správné hospodaření člověka, kde si kapičky „hoví“ v přírodě – zůstávají jako vláha v lesích, vlhkých místech, mokřadech, hromadí se v tůňkách apod. – příběh Vodní kapka na cestách
2. **VODOTOČ** – děti si naplňují sud s vodou, poté kohoutkem pouští vodu do vydlabaných korýtek a sledují, jak rychle voda proteče – tam, kde jsou meandry, teče voda déle, kde je tok korigovaný člověkem, voda protéká mnohem rychleji
3. **LOŽKY** – děti si mohou z papíru složit lodičku či parník, také si mohou pouštět malé dřevěné loďky vyrobené z materiálu v okolí - kůra, klacík, list
4. **PÍSNÍČKY** – děti si mohou zazpívat písničky o vodě a vodníkovi, na dřívka zahrát zvuk deště, hrou na tělo znázornit přicházející průtrž včetně bouřky – hra na dešť
5. **PUZZLE** – děti na pěšině skládají ve skupinách puzzle vodníků
6. **HRA S BAREVNÝMI PENTLEMI** – MD se v délce zpěvu písničky pohybují volně v prostoru, na signál utvoří skupiny stejné barvy, SD sestavují z pentlí obrazec duhy podle barev jdoucích za sebou

Pomůcky:

- kyblíky – aktivita 2.
- papír, dřevěné loďky, košík na sbírání přírodního materiálu – aktivita 3.
- dřívka, notové zápisy písniček – aktivita 4.
- plastové obálky s puzzle obrázky – aktivita 5.
- barevné pentle, obrázek duhy – aktivita 6.

NA LODIČKY (inspirace Človíček...)

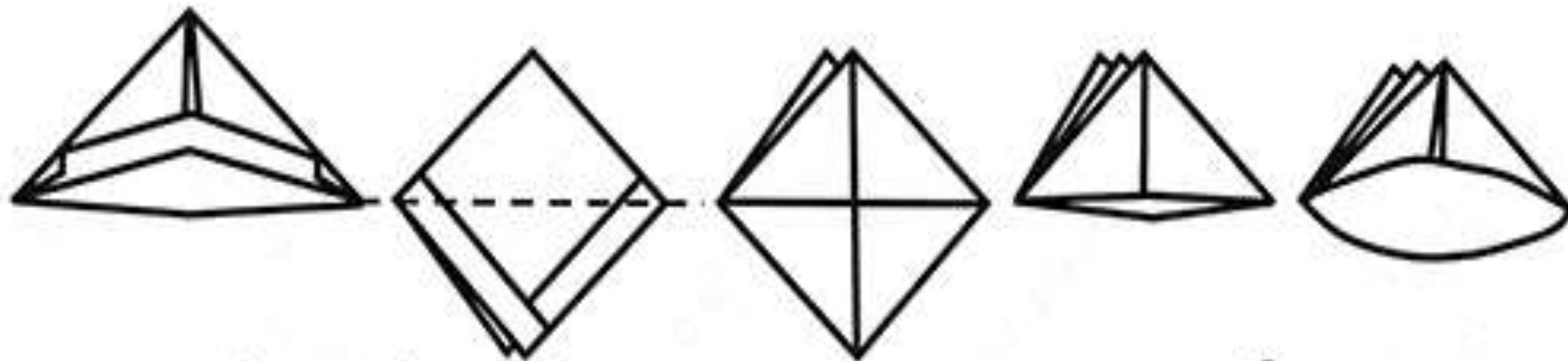
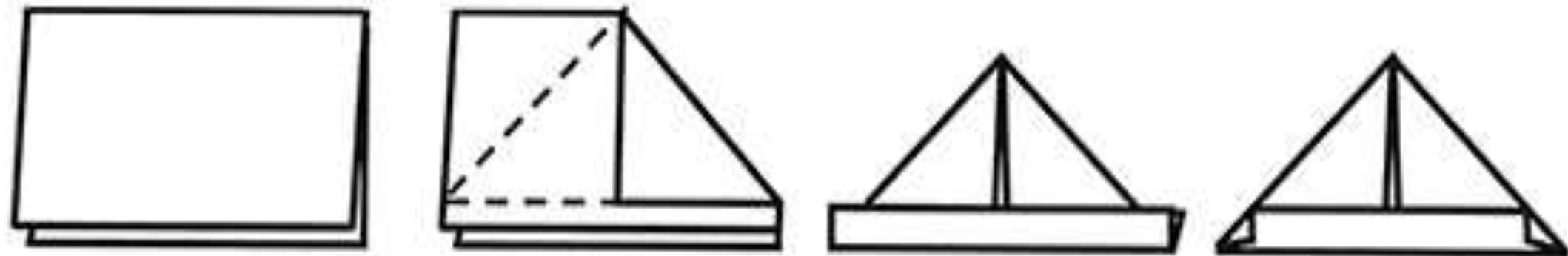
Příloha č. 2a

Děti si lehnou na záda, na břicho si dají svoje ruce, zkusíme nádech a výdech do břicha, pohupujeme svými rukama jak lodičkou na moři... zaměříme pozornost na jeho jednotlivé části těla (uvolnění)

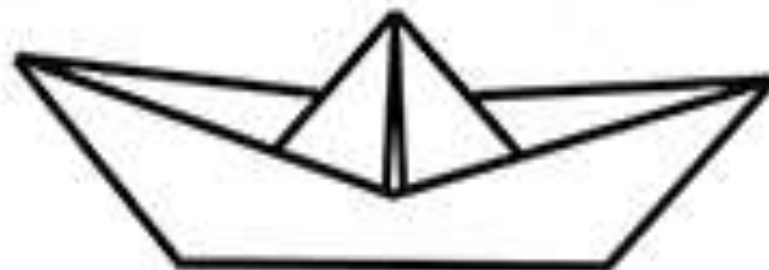
Slouží jako jógové uvolňovací cvičení, děti zkouší relaxovat a cítit svoje tělo, jestli jsou unavení, mají hodně energie, jestli je něco bolí. A jak se děti cítí? Jsou unavené, veselé, smutné? Co to znamená, cítit se? Jsou to naše emoce, které souvisí s naší náladou, s tím, co se nám děje.

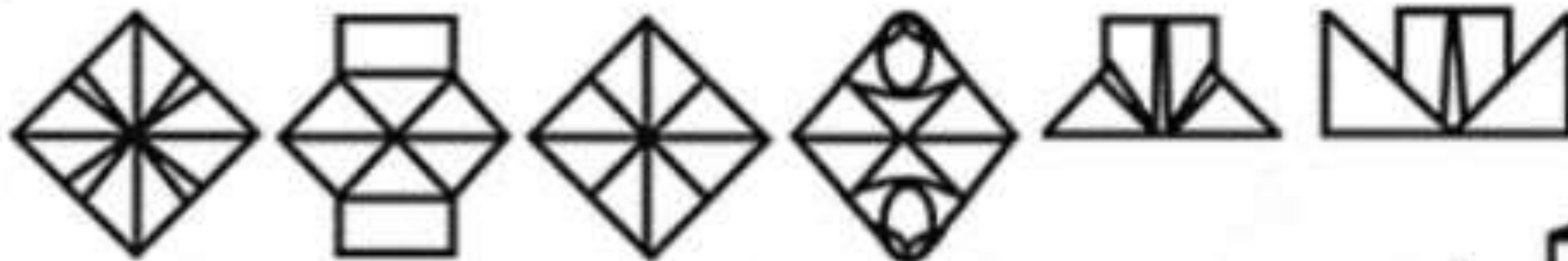
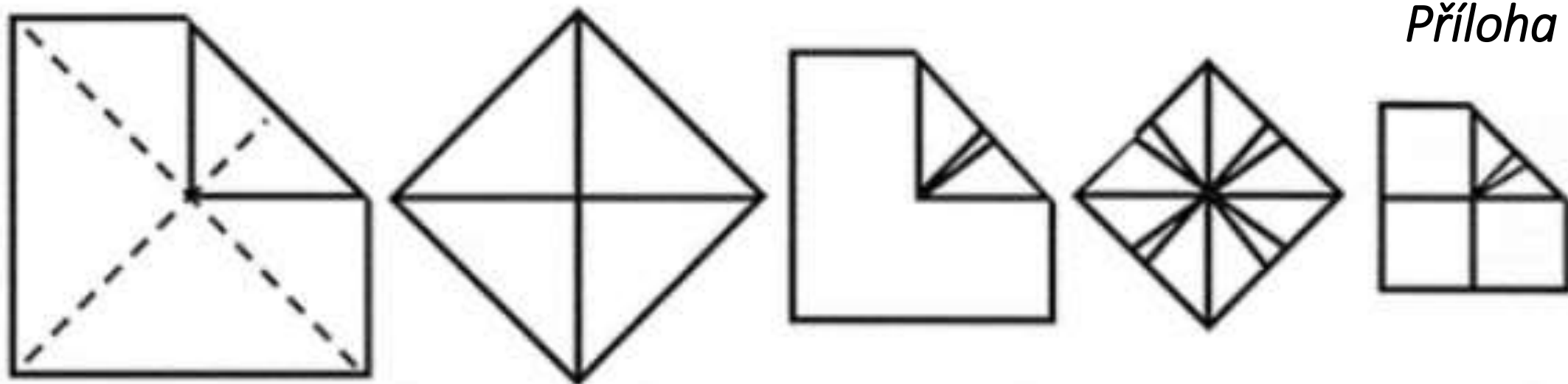
**Na záda se položíme,
teď si vlnky zacvičíme.
Ruce na břicho si dáme
A chvíli je pohoupáme.**

**Nádech vzhůru, výdech dolů,
Houpají se vlnky spolu
Vlnky dechu jdou
Jedna za druhou.**

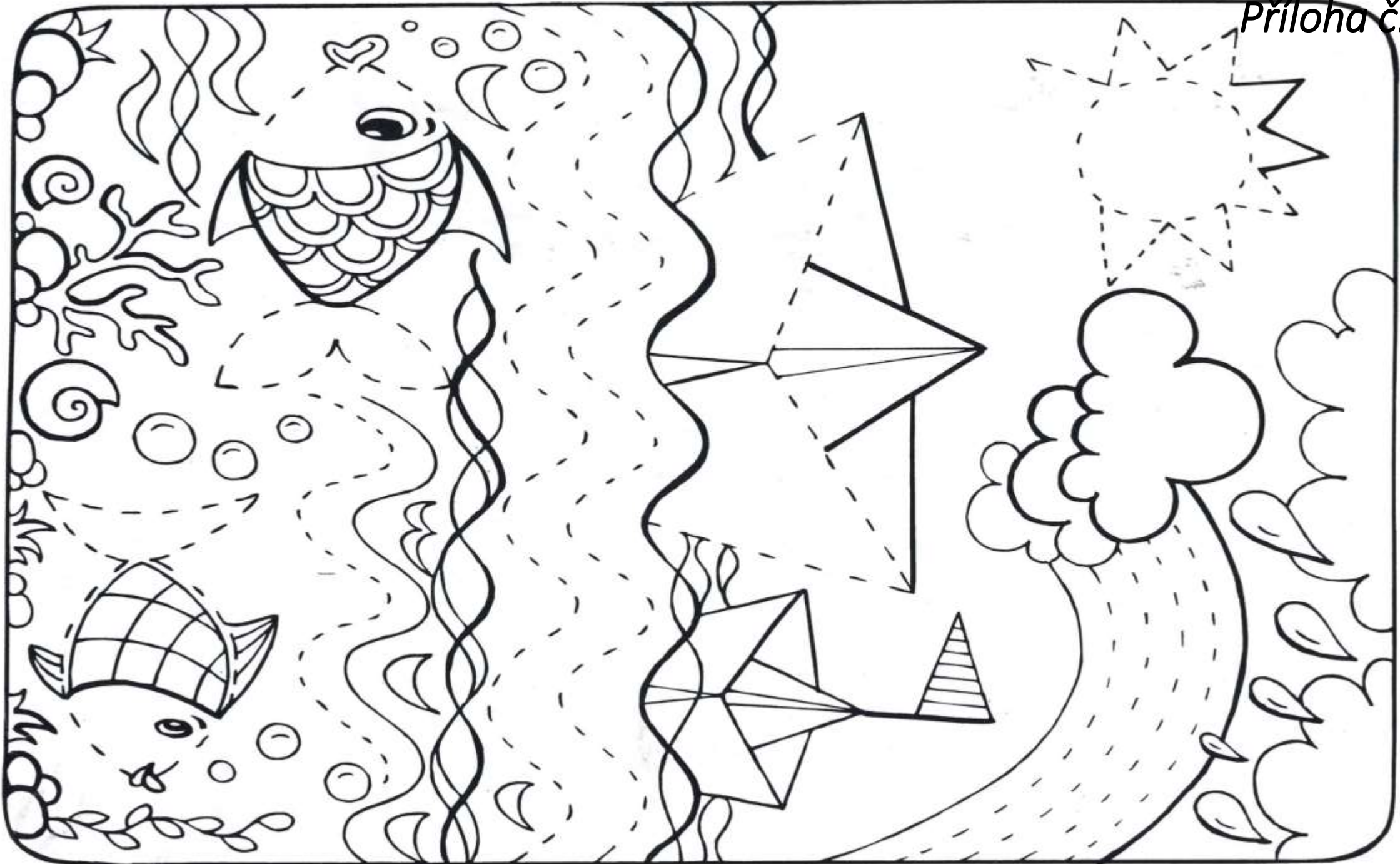
lodička

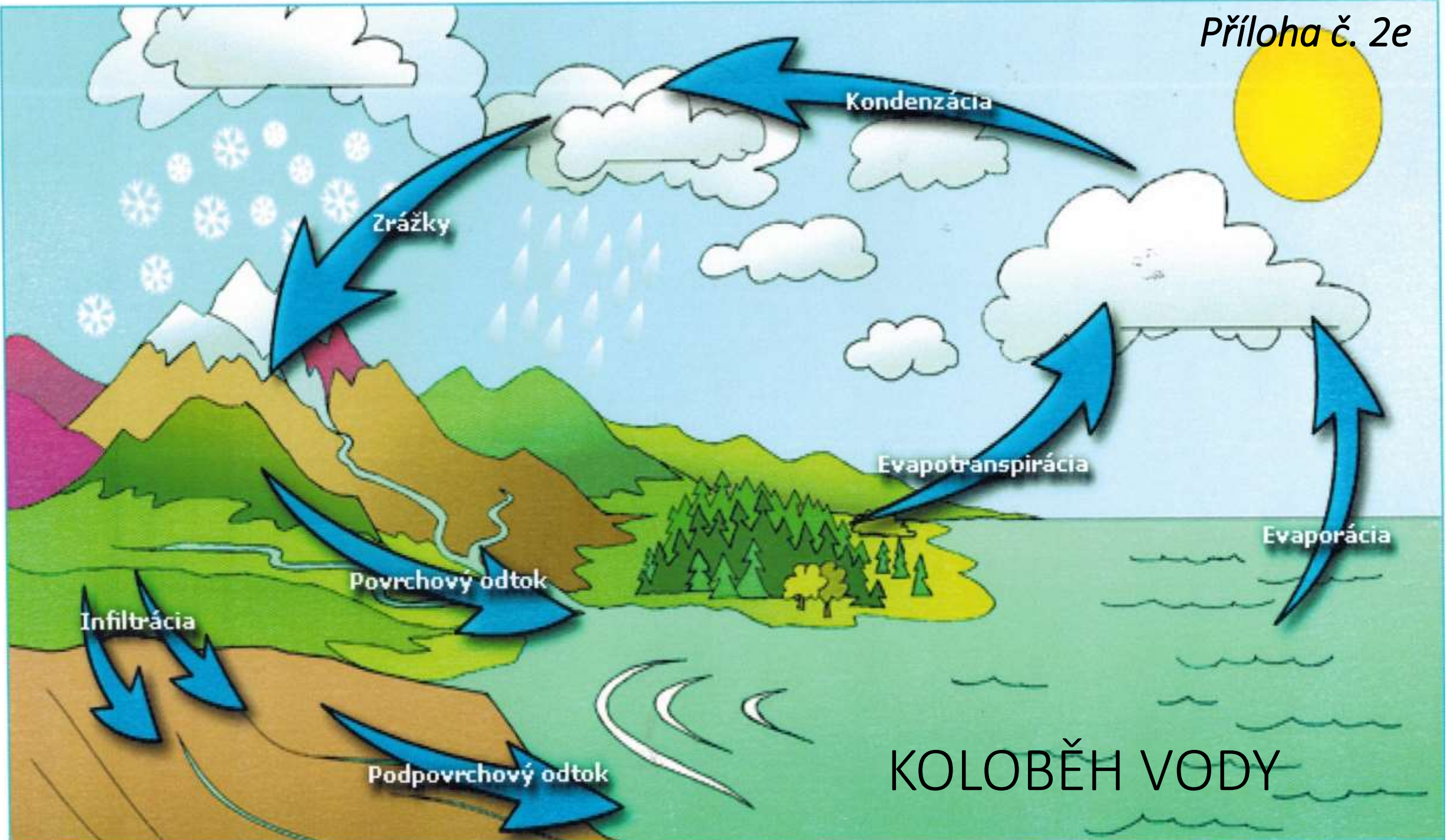

parník

KOLOBĚH VODY

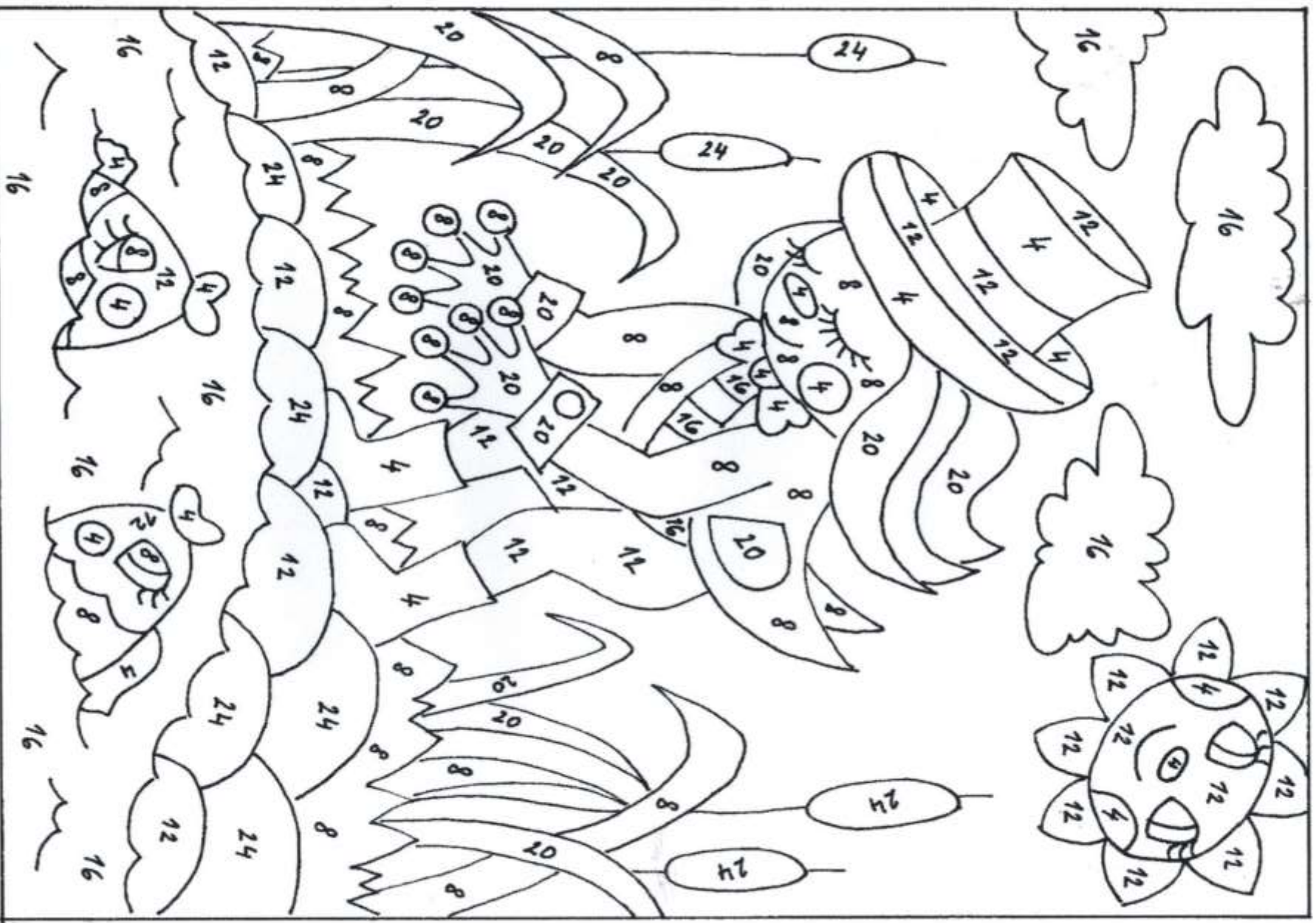
PRÁCOVNÍ LIST : KOLOBĚH VODY

DO PRAŽEDNÝCH POLÍČEK V TABULCE NAKRESLETE TOLIK TEČEK, KOLIK JE DANÝCH PRVKŮ NA OBRÁŽKU

ŠESTSKÉ STRÁNKY

BARVY DUHY

ZASTAVENÍ Č. 3 – OKNO DO KRAJINY

AKTIVITY:

1. JEN SI DĚTI VŠIMĚTE, CO JE KRÁSY NA SVĚTĚ – děti si natáčejí okno, kterým se různými směry rozhlížíjí a všímají si přírodních zajímavostí. Dále spolu s učitelkou určí světové strany a podle obrázků si mapují okolí Nového Veselí
2. ERBY – děti skládají erby (znaky) jednotlivých obcí
3. DALEKOHLEDY – děti mohou okolí sledovat také dalekohledy, učí se zaostřovat a přiblížit si vzdálené věci
4. SÍTKA NA HMYZ – děti do sítky na hmyz volným máváním po travinách nabírají hmyz, pozorují a poznávají jednotlivé druhy za pomoci určovacího klíče
5. HÁDEJ, CO VIDÍM – děti hádají vybrané místo dle slovního pokynu
6. PANTOMIMA

Pomůcky:

- plastové obálky se znaky obcí – aktivita 2.
- dalekohledy – aktivita 3.
- sítky na hmyz, určovací klíč – aktivita 4.

JAKÁ JE PŘÍRODA KOLEM NÁS

Příloha č. 3a

<i>Zařazení hry</i>	jazyková
<i>Rozvíjená dovednost</i>	aktivní používání přídavných jmen
<i>Pomůcky</i>	učebna v přírodě
<i>Prostředí</i>	les, louka

Metodický popis činnosti:

Tuto hru můžeme hrát při procházkách i při odpočinku na louce nebo v lese. Děti si pojmenují z okolní přírody něco, co je v dané chvíli zaujalo, to pojmenují a začnou k tomu přiřazovat přídavná jména, např. strom v lese je vysoký, zelený, starý, jeho kůra drsná, hnědá, oloupaná apod. nebo jehličí je špičaté, hnědé, ostré apod.

Poznámky:

Obměnou této hry můžeme získat prožitkovou hru. Dítě řekne své jméno a jako příjmení to, co v té chvíli cítí, např. Anička Veselá, Honzík Ospalý apod.

ZASTAVENÍ č. 4 – PTAČÍ OBYVATELÉ VESELSKÉHO RYBNÍKA

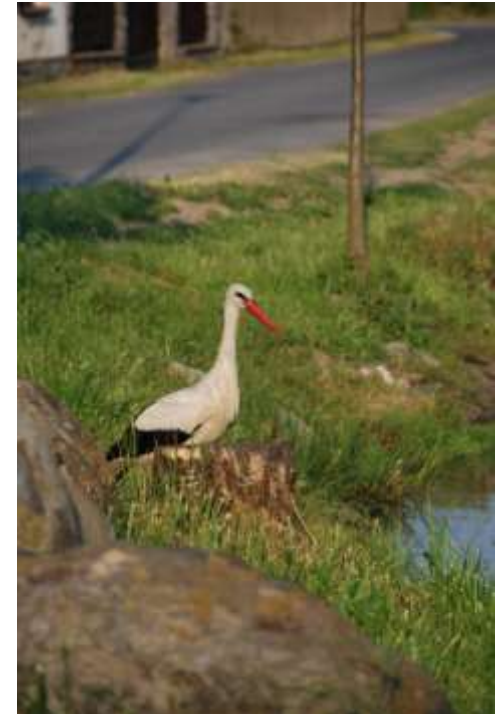

AKTIVITY:

1. **KDEPAK TY PTÁČKU HNÍZDO MÁŠ?** – děti nejdříve pojmenují všechny vodní ptáky, prohlédnou si hnízda a zkusí určit, kdo se v jakém hnízdě zabydlí. Zkouší dedukovat a přemýšlet, než si odkryjí dřevěné tabulky, které odhalí, který pták v hnízdě sídlí. Dále mohou prstem v labyrintu přiřadit mláďata, i vejce konkrétním ptákům.
2. **HÁDEJ, HÁDAČI** – děti poznávají ptáky na zalaminovaných obrázcích, případně v atlase, hledají rozdíly, dělí je do skupin – brodiví...
3. **DALEKOHLEDY** – děti sledují vodní plochu a okolí dalekohledy, zkouší vyhledat a poznat ptáky na rybníku
4. **VAJÍČKA** – děti přiřazují vejce k obrázkům ptáků

Pomůcky:

- Zalaminované obrázky ptáků žijících či míjejících tuto lokalitu – aktivita 2.
- dalekohledy – aktivita 3.
- vajíčka a obrázky – aktivita 4.

PTÁČKU, PĚNIČKO, PÍPNI

Příloha č. 4 a

<i>Zařazení hry</i>	smyslová – sluch
<i>Rozvíjená dovednost</i>	sluchem rozpoznávat zvuky přírody
<i>Pomůcky</i>	šáteček
<i>Prostředí</i>	v tichém koutě lesa, kde nejsou slyšet zvuky civilizace

Metodický popis činnosti:

S dětmi vytvoříme kruh, stojí blízko u sebe. Jednomu dítěti šátečkem zavážeme oči a toto chodí dokola vně kruhu. U někoho se zastaví a řekne „Ptáčku, pípni“. Oslovené dítě nezkresleným hlasem řekne: „Píp, já jsem ptáček pěnička“. Dítě se zavázanýma očima poznává, kdo to je.

ZASTAVENÍ Č. 5 – MOKŘAD U RYBNÍKA

AKTIVITY:

1. ŽÁBA SKÁČE PO BLÁTĚ – děti si na panelu prohlédnou život pod vodou a v rákosí či mokřadu, zkusí poznat vyobrazené živočichy, učitelka jim přečte zajímavosti o některých druzích, na panelu skládají puzzle s vývojovým stadiem žáby a vážky
2. PRÁCE S CEDNÍKY – dle návodu v levém dolním rohu panelu mohou děti nabírat cedníky vodní materiál, ve kterém se mohou zachytit vodní živočichové, v mělkých nádobách pozorují živočichy, používají lupy, štětce, určovací klíče
3. VÝVOJOVÁ STADIA – děti mohou ve skupinkách v trávě skládat papírová vývojová stadia rosničky, vážky
4. HRA NA ČÁPA A ŽÁBY – děti si mohou zahrát hru na čápa, který stojí na jedné noze a odpočívá, kolem něj skáčou žabky, na krátkou říkanku „Klapy – klap – já jsem čáp, žáby já mám tuze rád“ začne čáp ve vymezeném prostoru žáby-děti chytat.

Pomůcky:

- cedníky, misky, klíče, štětce, lupy – aktivita 2.
- vývojová stadia v kartonové podobě – aktivita 3.
- čepička čápa, čepičky žabek – aktivita 4.

HLEMÝŽDÍ ZÁVOD

Příloha č. 5a

<i>Zařazení hry</i>	závodivá, pohybová
<i>Rozvíjená dovednost</i>	trpělivost a ovládnání svých pohybů v pomalém tempu
<i>Pomůcky</i>	křída nebo dvě švihadla
<i>Prostředí</i>	polní cesta či pěšina

Metodický popis činnosti:

Děti závodí v určeném prostoru (od startu k cíli), vítěz je ten, kdo do cíle dorazí jako poslední. Děti se musí snažit dělat co nejpomalejší pohyby bez zastavení nebo přerušení pohybu

Poznámky:

Hru můžeme pro starší děti ztížit obměnou pomalou chůzí pozpátku, jako chodí rak.

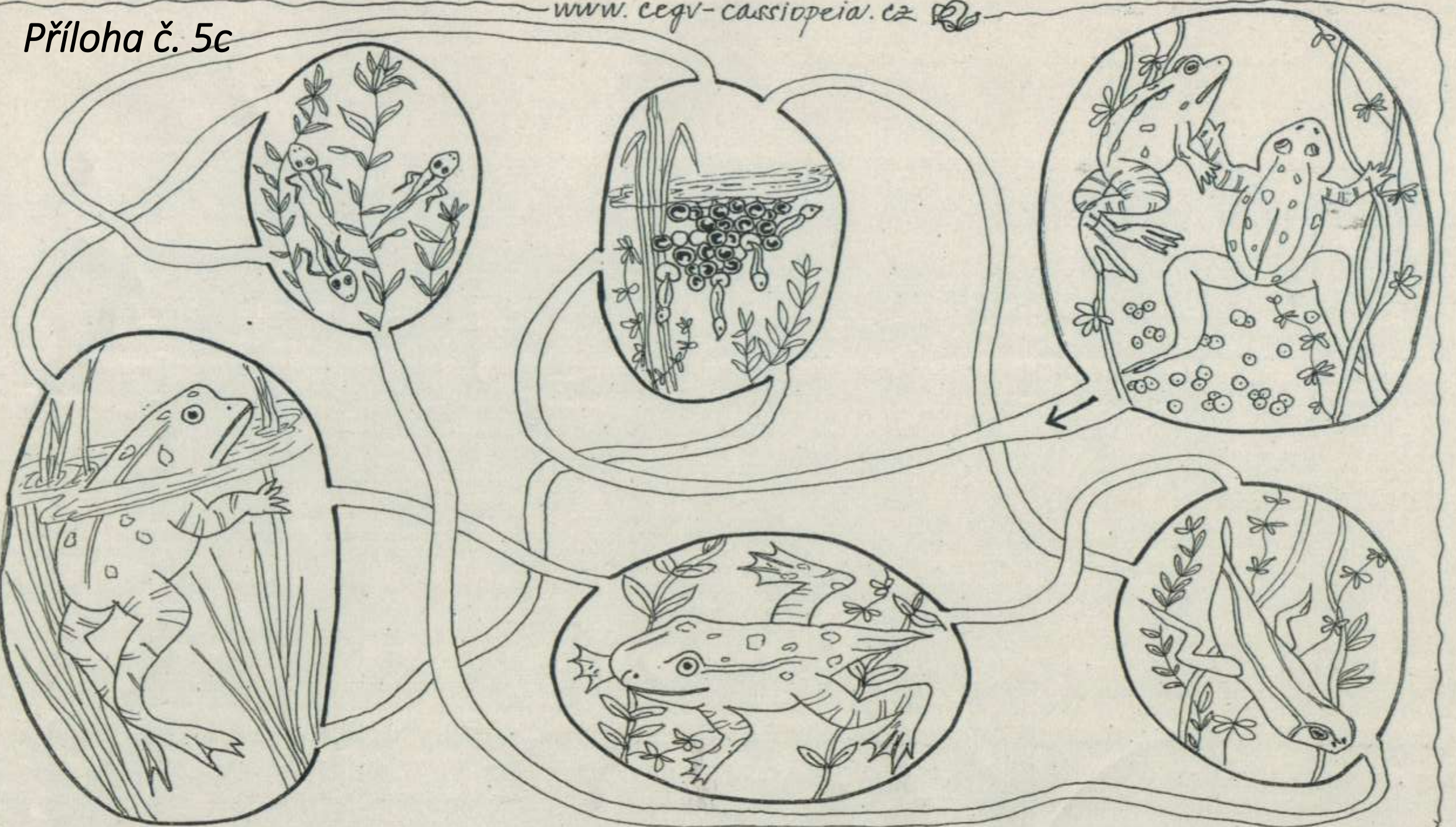
NA RYBIČKY

Příloha č. 5b

<i>Zařazení hry</i>	pohybová, honička
<i>Rozvíjená dovednost</i>	reakce na smluvený signál, rychlý start
<i>Pomůcky</i>	stromy
<i>Prostředí</i>	les, terasa nebo hřiště u hotelu

Metodický popis činnosti:

Děti představují rybičky, ty představují pohyb plavání v prostoru dětem určeném (část lesa, palouku apod.). Vtip tkví v tom, že rybky jsou němé, rychle plavou, ale zato úplně neslyšně. Jsou ještě velice šikovné a nikdy do nikoho a ničeho nenarazí.

ZDROJE:

www.detskestranky.cz

www.kapesníček.cz

portál – Zuzana Pospíšilová: Hádám, hádáš, hádáme

<http://www.mimibazar.cz/navody.php?strana=1&id=6>

<https://www.google.cz/>

www.lipka.cz

www.terezanet.cz

<http://mskamaradnoveveseli.rajce.idnes.cz/>

V NOVÉM VESELÍ 22.6.2015

ZPRACOVALA: MONIKA KOVALSKÁ, PAVLA ZICHOVÁ